

Nabywanie pustek i zalesianie ich w Prusiech.

Wielka północno-niemiecka płaszczyna obfituje w liche piaszczyste grunta i rozległe jej obszary są częścią pustkami, częścią bardzo lichymi prywatnymi lasami z drzewostanami bardzo niedostatecznie zadrzewionymi. Według zestawień spowodowanych przez krajowe ekonomiczne kolegium w roku 1893, wynoszą te obszary w Prusiech:

lichszych łąk i pastwisk	1621382 <i>ha</i>
pustek i nieużytków	1583480 „
	<hr/>
razem	3204862 <i>ha</i>

z czego 586500 *ha* wykazano jako zdatnych do zadrzewiania. Celem podniesienia produkcji narodowej, jakoteż ze względu na dobroczynny wpływ lasu na bliższą i dalszą okolicę, postanowił rząd pruski nabywać jak najwięcej takich gruntów, ażeby je następnie zalesiać i już od roku 1867 wydaje corocznie znaczne sumy na zakupna i zalesienia; w budżecie na rok 1895/96 wstawione były w tej rubryce 2 miliony marek.

Krajowy lasomistrz von dem Borne, ogłosił niedawno wyniki tych usiłowań w ciągu sześciu lat ostatnich (do r. 1896). W r. 1890/91 zakupiono 50963 *ha*. gdy o dalsze 28328 *ha* jeszcze trwają targi. Z zakupionych gruntów jest: 44904 *ha* gruntów leśnych, 2906 *ha* gruntów rolnych, 1943 *ha* wody i 1256 *ha* nieużytków, które nabytymi być musiały razem z gruntami leśnymi. Z gruntów leśnych było 14405 *ha* zalesionych (licho!) a 30499 *ha* wyrębiska i płazowiny. Cena zakupna była 5322214 mark, z czego 341005 mark odpada na liche zabudowania, które również trzeba było razem z gruntem zakupywać; średnia cena hektara łącznie z drzewostanami i budynkami była 113 marek.

Przez rząd zakupione grunta zaraz przydzielano do istniejących już okręgów administracyjnych, gdy z większych kompleksów potworzono nowe nadleśnictwa i okręgi ochronne. Utworzono 11 nowych nadleśnictw i 45 okręgów ochronnych.

Po wydzieleniu gruntów zdatnych do uprawy rolnej, rozdanych do użytku urzędników leśnych, przeznaczonych do wydzierzawiania robotnikom lasowym, lub użytych łącznie z zakupionymi budynkami na potworzenie małych dzierzaw, zabrano się do zalesiania siewem sztucznym, plantacyami lub też gdzie był wystarczający starodrzew, siewem naturalnym, przyczem korzystano

z nalotu naturalnego na sąsiadujących ze starodrzewem gruntach. Do zalesień służyła przeważnie sosna i jeżeli ją sadzono, to jednolatkami.

Do roku 1896 zalesiono na zakupionych gruntach 2313 *ha* siewem sztucznym, 6841 *ha* plantacją, zaś dopełnianiem istniejących już naturalnych nalotów doprowadzono do zadrzewienia zwartego 1742 *ha*, a więc wytworzono już 10396 *ha* zwartych zapustów. Oprócz tego ustalono 223 *ha* piasków. Ogólny koszt na kultury i poprawki wynosi 738404 mark.

Zadanie podjęte przez rząd pruski i konsekwentnie przeprowadzane zasługuje na uznanie i naśladowanie, tym tylko sposobem bowiem, to jest nabywaniem lichych i spustoszonych gruntów i przemianą ich na lasy, będące własnością państwa, rozległe obszary mało albo i nie przynoszące, a może, jeżeli są zwiewnymi piaskami, groźne dla sąsiednich gruntów, przemienić się dadzą trwale na lasy, jeżeli nawet nie wielkie dochody przynoszące, to zawsze pośrednio bardzo zbawiennie oddziaływujące na klimat i na ludność, która mogąc znaleźć zatrudnienie i zarobek przy gospodarce leśnej, nie będzie zmuszoną uciekać z niektórych okolic, przez tępienie lasów coraz bardziej pustoszejących.